

Vilkår for kontohold i Norges Bank

(1. april 2024)

Innhold

1	Innledende bestemmelser	4
1.1	Virkeområde.....	4
1.2	Hjemmelsgrunnlag mv.	4
1.3	Utfyllende bestemmelser.....	4
1.4	Definisjoner.....	4
1.5	Ikrafttredelse	4
1.6	Endring i Vilkårene	5
1.7	Lovvalg og tvisteløsning	5
1.8	Kontaktopplysninger	5
1.9	Behandling av personopplysninger	5
1.10	Norges Banks erstatningsansvar.....	5
1.11	Taushetsplikt	6
1.12	Regler mot hvitvasking	7
1.13	Informasjon til Norges Bank	7
2	Kontohold, brukeradministrasjon mv.....	7
2.1	Åpning og endring av konto.....	7
2.2	Oppsigelse og opphør.....	7
2.3	Adgang til Norges Banks innskudds- og låneordninger.....	8
2.4	Kontohold.....	8
2.5	Brukeradministrasjon for NBO Online	8
2.6	Kontoinformasjon og daglig kontoavstemming	9
2.7	Test av systemendringer og nye systemversjoner	9
3	Betalingsoppgjør.....	9
3.1	Frister for betalingsoppdrag	9
3.2	Tidspunkt for når betalingsoppdrag er lagt inn og endelig oppgjort	9
3.2.1	Avregning i VPO NOK	9
3.2.2	Avregning i NICS Real	10
3.3	Direkte deltakelse i oppgjør av avregninger i Norges Bank.....	10
3.4	Opgjør i Norges Bank av betalingsoppdrag fra NICS.....	10
3.5	Opgjør i Norges Bank av betalingsoppdrag fra Euronext Securities Oslo.....	11
3.6	Opgjør av betalingsoppdrag – rekkefølge og prioriteringer mv.....	11
3.7	Rett til å belaste og godskrive kontoer	12
3.8	Korrigerings av feilaktig registrering på en konto.....	12
4	Beredskap.....	12
4.1	Beredskapskonto	12
4.2	Forsterket beredskapsløsning	13
4.3	Beredskapsløsning med bruk av testnøkkel mv.	14
4.4	Beredskapsøvelser.....	14
5	Pant for lån	15
5.1	Adgang for lån.....	15
5.2	Kontohavers disposisjonsrett.....	15
5.3	Norges Banks disposisjonsrett	15
5.4	Avdrag, uttrekning og forfall	15
5.5	Pant i Euroclear Bank SA/NV eller Clearstream Banking SA.....	15
5.6	Mislighold og avvikling under offentlig administrasjon mv.....	16

5.7	Dekning i kontohavers midler	16
5.8	Lån innenfor Scandinavian Cash Pool	16
5.8.1	Lån i Norges Bank.....	16
5.8.2	Lån i Danmarks Nationalbank eller Sveriges riksbank	17
5.9	Realisasjon av pant mv.....	17
5.10	Skatteplikt og skatterapportering.....	18

Vedlegg til Vilkårene

1. Definisjoner
2. Adgang til Norges Banks innskudds- og låneordninger

1 Innledende bestemmelser

1.1 Virkeområde

Disse *Vilkårene for kontohold i Norges Bank* (Vilkårene) regulerer etablering og bruk av en kontohavers konto i Norges Bank.

Kontohaver forplikter seg til å følge disse Vilkårene ved å fylle ut, undertegne og sende til Norges Bank *Skjema for kontohold i Norges Bank*.

1.2 Hjemmelsgrunnlag mv.

Vilkårene er fastsatt med hjemmel i *lov 21. juni 2019 nr. 31 om Norges Bank og pengevesenet mv.* (sentralbankloven) §§ 3-1 og 3-3 og i *forskrift 18. desember 2019 nr. 2025 om adgang til lån og innskudd i Norges Bank*.

Bestemmelser ved insolvens er gitt med hjemmel i *lov 17. desember 1999 nr. 95 om betalingssystemer m.v.*, i *lov 26. mars 2004 nr. 17 om finansiell sikkerhetsstillelse* og i *lov 10. april 2015 nr. 17 om finansforetak og finanskonsern*.

Innestående på kontohavers konto og kontohavers pantsettelse til fordel for Norges Bank kan ikke omstøtes etter *lov 8. juni 1984 nr. 59 om fordringshavernes dekningsrett* § 5-7, jf. *lov 17. desember 1999 nr. 95 om betalingssystemer mv.* § 4-4 og *lov 26. mars 2004 nr. 17 om finansiell sikkerhetsstillelse* § 5.

1.3 Utfyllende bestemmelser

Norges Bank fastsetter følgende utfyllende bestemmelser til disse Vilkårene:

- Driftsmønsteret for Norges Banks oppgjørssystem
- Priser og gebyrer i Norges Banks oppgjørssystem
- Retningslinjer for sikkerhetsstillelse av verdipapirer og fondsandeler for lån i Norges Bank

Norges Bank kan også fastsette andre utfyllende bestemmelser til Vilkårene.

1.4 Definisjoner

Ord og begreper som benyttes i Vilkårene skal ha den betydning som fremgår av definisjonene i vedlegg 1 *Definisjoner* om ikke noe annet følger av sammenhengen.

1.5 Ikrafttredelse

Disse Vilkårene trer i kraft etter beslutning av Norges Bank.

1.6 Endring i Vilkårene

Norges Bank kan endre Vilkårene og de utfyllende bestemmelsene som nevnt i punkt 1.3. Endringene settes normalt i kraft med minst én (1) måneds varsel, med unntak for utfyllende bestemmelser om priser og gebyrer som varsles to (2) måneder før de trer i kraft. Hvis Norges Bank anser det nødvendig, kan endringer bli satt i kraft med kortere varslingsfrist.

Vesentlige endringer i Vilkårene og i driftsmønsteret for NBO vil bli sendt på høring før de fastsettes. I særlige tilfeller kan endringer fastsettes uten høring.

Norges Bank kunngjør endringene ved rundskriv.

1.7 Lovvalg og tvisteløsning

Partenes rettigheter og plikter etter disse Vilkårene reguleres av norsk rett.

Vilkårene og *Skjema for kontohold i Norges Bank* er tilgjengelig på norsk og engelsk. Ved uoverensstemmelse mellom teksten på norsk og engelsk, gjelder teksten på norsk.

Partene skal søke å løse tvister om forståelsen av Vilkårene ved forhandling. Hvis en tvist ikke er løst innen tre (3) måneder, skal tvisten løses ved ordinær domstolsbehandling. Eventuelle søksmål fremmes for Oslo tingrett.

1.8 Kontaktopplysninger

Alle henvendelser til Norges Bank knyttet til disse Vilkårene, kontoholdet og avvikshåndtering rettes til enhet for interbankoppgjør:

- Vakttelefon NBO: Tlf.: 22 31 60 78
- E-post: nbo@norges-bank.no

1.9 Behandling av personopplysninger

Norges Bank behandler kontaktinformasjon om kontohavers ansatte og andre som utfører tjeneste eller arbeid for kontohaver i tilknytning til kontoholdet i Norges Bank. Norges Bank er behandlingsansvarlig for denne innhenting og behandlingen av personopplysninger. Formålet med behandlingen er å tilby kontohold og utføre oppgaver med kontoholdet i henhold til disse Vilkårene. Hjemmelsgrunnlaget for behandlingen er *personvernforordningen (EU 2016/679 av 27. april 2016) artikkel 6. nr. 1 (e)*, jf. *lov 15. juni 2018 nr. 38 om behandling av personopplysninger § 1 og sentralbankloven § 3-1*.

1.10 Norges Banks erstatningsansvar

Norges Banks erstatningsansvar er begrenset til direkte rentetap dersom Norges Bank foretar en feilaktig eller forsinket godskrift eller belastning av kontohavers konto.

Norges Bank er ikke ansvarlig for noe annet tap, herunder indirekte tap, med mindre tapet skyldes feil eller forsinkelse som følge av grov uaktsomhet, forsett eller hensikt fra Norges Banks side.

Hvis kontohaver har medvirket til feil eller forsinkelse, kan Norges Banks ansvar etter dette punkt lempes eller falle bort.

1.11 Taushetsplikt

Enhver som utfører tjeneste eller arbeid for Norges Bank, har taushetsplikt etter *sentralbankloven § 5-2*.

Kontohaver, og enhver som utfører tjeneste eller arbeid for kontohaver, har taushetsplikt om informasjon som gjelder Norges Banks forretningsmessige forhold eller andre parters forretningsmessige eller personlige forhold som kontohaver får kjennskap til gjennom sitt kontohold i Norges Bank.

Kontohaver skal informere alle sine berørte medarbeidere om taushetsplikten. Det samme gjelder andre som utfører tjeneste eller arbeid for kontohaver.

Taushetsplikten er ikke til hinder for at partene utleverer informasjon i følgende tilfeller:

- Hvis utlevering av informasjon er nødvendig for at en part skal oppfylle sine forpliktelser overfor den andre parten etter disse Vilkårene.
- Hvis utlevering kreves i henhold til relevant lov eller forskrift, pålegg fra en myndighet eller etter rettsbeslutning.
- Til en relevant statsmyndighet i forbindelse med retts- eller voldgiftsprosess som er innledet mot eller involverer den utleverende part og som vedrører den andre parten.
- Til profesjonelle rådgivere, herunder juridiske rådgivere og eksterne revisorer hos den utleverende part, som selv er omfattet av taushetsplikt overfor den utleverende part med hensyn til slik informasjon.
- Hvis slik informasjon er alminnelig og offentlig tilgjengelig.
- Hvis den andre part på forhånd gir skriftlig samtykke til utleveringen.

Taushetsplikten er ikke til hinder for at partene utleverer informasjon som ansees nødvendig for at Norges Bank skal kunne utøve sine oppgaver som oppgjørsbank for kontohaver. Taushetsplikten er heller ikke til hinder for at Norges Bank kan varsle avregningssentraler som sender betalingsoppdrag til Norges Bank, på vegne av flere kontohavere om endringer i en kontohavers deltakelse i NBO. Det samme gjelder melding

fra NBO til VPO om saldo på kontohavers VPO LOM-konto og melding fra NBO til NICS Real om saldo på kontohavers Straks LOM-konto.

Dersom én eller flere kontohavere mangler dekning for sin betalingsposisjon i en avregning som skal gjøres opp i NBO, kan Norges Bank informere operatøren for avregningssystemet om hvilke kontohavere som mangler dekning. Norges Bank kan også informere operatøren for et avregningssystem om oppsigelse, suspensjon og begrensning av kontohaveres låneadgang samt om avslutning av konto i Norges Bank.

1.12 Regler mot hvitvasking

Kontohaver skal etterleve gjeldende, relevant internasjonal og norsk lovgivning om hvitvasking.

1.13 Informasjon til Norges Bank

På forespørsel fra Norges Bank skal kontohaver gi informasjon om sin virksomhet som er relevant for disse Vilkårene, herunder informasjon for å verifisere om bruken av kontoen oppfyller kravene til kontohold i Norges Bank, og informasjon som Norges Bank anser nyttig for å fremme et effektivt og sikkert betalingssystem, herunder stabil gjennomføring av betalingsoppgjør. Kontohaver skal gi slik informasjon innen rimelig tid etter forespørselen.

2 Kontohold, brukeradministrasjon mv.

2.1 Åpning og endring av konto

Kontohaver kan anmode Norges Bank om å opprette konto ved å sende søknad med utfylt *Skjema for kontohold i Norges Bank*. Skjemaet benyttes også ved melding om videreføring, endring eller avslutning av konto.

Kontohaver skal gi Norges Bank melding om endring av rettslig selskapsform, fusjon eller fisjon senest én (1) måned før endringen trer i kraft. Norges Bank kan, ved saklig grunn, si opp kontoholdet med virkning fra tidspunktet for iverksettelsen av endringen, jf. punkt 2.2.

All kommunikasjon med Norges Bank i forbindelse med kontohold, herunder søknad om å åpne konto eller melding om videreføring, endring eller avslutning av konto, skal være på norsk, dansk, svensk eller engelsk.

2.2 Oppsigelse og opphør

Kontohaver kan si opp sitt kontohold i Norges Bank med én (1) måneds skriftlig varsel. Oppsigelse fra Norges Banks side skal være saklig begrunnet og kan iverksettes med umiddelbar virkning.

Ved vesentlig mislighold av disse Vilklårene kan hver av partene suspendere kontoholdet i Norges Bank for en angitt periode, eller avslutte det med umiddelbar virkning.

Kontohold i Norges Bank for kontohaver opphører med umiddelbar virkning dersom insolvensbehandling av kontohaver er besluttet. Opphøret gjelder likevel ikke bestemmelsene om NICS Real i punkt 3.4, oppgjør av betalingsoppdrag fra Euronext Securities Oslo i punkt 3.5 og pant for lån i punkt 5.

2.3 Adgang til Norges Banks innskudds- og låneordninger

Adgangen banker og andre foretak i finansiell sektor har til konto, innskudd og lån i Norges Bank er nærmere omtalt i vedlegg 2 til disse Vilklårene.

2.4 Kontohold

Kontohaver disponerer sine kontoer i Norges Bank ved bruk av NBO Online og innsending av SWIFT-meldinger. Betalingsoppdrag som registreres i NBO Online må verifiseres av annen bruker hos kontohaver før de kan gjøres opp i NBO.

Kontohaver som har oppgjørskonto i Norges Bank skal bruke NBO Online til å overvåke gjennomføringen av alle betalingsoppgjørene i NBO som kontohaver deltar i.

Kontohaver skal ha interne rutiner for bruk av NBO Online og registrering av betalingsoppdrag som sendes via SWIFT, slik at ikke uautorisert tilgang påfører Norges Bank eller andre deltakere i NBO driftsforstyrrelser, økonomisk tap eller andre negative konsekvenser, herunder brudd på integritet eller konfidensialitet.

Kontohaver er ansvarlig for at brukere av NBO Online kjenner regelverket og prosedyrene for deltakelse i NBO, herunder brukerveiledningen for NBO Online.

Kontohaver skal meddele Norges Bank hvem som er kontohavers kontaktpersoner for den operative likviditetsstyringen og for verdipapirer og fondsandeler som pantsettes for lån i Norges Bank ved å sende inn utfylt *Skjema for kontaktpersoner – Norges Banks oppgjørssystem*.

2.5 Brukeradministrasjon for NBO Online

Kontohaver skal til enhver tid ha minst én brukeransvarlig som er bemyndiget til å administrere kontohavers brukere av NBO Online. For å melde inn eller endre brukeransvarlig til Norges Bank skal *Skjema for brukeransvarlig – NBO Online* benyttes.

Brukeransvarlig skal tilordne rettigheter til hver bruker hos kontohaver og melde nye brukere, samt endringer og slettinger av brukere, til Norges Bank uten unødig opphold og ellers informere Norges Bank om brukere som er i permisjon.

Brukerrettighetene er personlige og skal ikke deles med andre. For å melde inn nye brukere, endre brukerrettighet eller slette brukere skal *Skjema for brukertilganger – NBO Online* benyttes.

Antallet brukere av NBO Online skal begrenses til de som aktivt bruker løsningen eller skal benytte løsningen i en beredskapssituasjon. Norges Bank vil deaktivere tilgangen til NBO Online for brukere som ikke har vært pålogget de siste seks (6) månedene.

På forespørsel fra Norges Bank skal brukeransvarlig bekrefte hvem hos kontohaver som har brukerrettigheter til NBO Online.

2.6 Kontoinformasjon og daglig kontoavstemming

Norges Bank skal informere kontohaver om betalingsoppdrag som er gjort opp på kontohavers kontoer og kontoutskrifter for hver enkelt konto gjennom NBO Online eller via SWIFT.

Kontohaver skal avstemme sin konto i NBO hver oppgjørsdag.

2.7 Test av systemendringer og nye systemversjoner

Etter anmodning fra Norges Bank skal kontohaver delta i tester av systemendringer og nye versjoner av systemløsninger for NBO. Norges Bank skal informere kontohaver om tidspunkt og andre praktiske forhold i god tid før testen gjennomføres.

3 Betalingsoppgjør

3.1 Frister for betalingsoppdrag

Betalingsoppdrag med oppgjør samme dag må være mottatt i NBO innen tidspunktet den aktuelle kontoen stenges for oppgjør i henhold til driftsmønsteret for NBO. Kontohaver skal angi oppgjørsdato for oppgjør av betalingsoppdrag og kan angi tidspunktet for oppgjør innenfor åpningstiden i henhold til driftsmønsteret for NBO.

3.2 Tidspunkt for når betalingsoppdrag er lagt inn og endelig oppgjort

Et betalingsoppdrag anses lagt inn i NBO og er endelig oppgjort når det er belastet en av kontohavers kontoer i Norges Bank. Norges Bank, kontohaver eller tredjepart kan ikke tilbakekalle betalingsoppdraget etter dette tidspunktet.

3.2.1 Avregning i VPO NOK

Et betalingsoppdrag på bakgrunn av en avregning i VPO NOK anses lagt inn i NBO når det er kontrollert (matchet) i VPO NOK. Norges Bank, kontohaver eller tredjepart kan ikke tilbakekalle betalingsoppdraget etter dette tidspunktet. Slike betalingsoppdrag er endelig oppgjort når de er belastet kontohavers VPO LOM-konto og innskuddet på kontoen er disponibelt for kontohaver.

3.2.2 Avregning i NICS Real

Et betalingsoppdrag på bakgrunn av en avregning i NICS Real anses lagt inn i NBO på det tidspunkt NICS Real godskriver betalingsmottakers banks reallikviditet. Norges Bank, kontohaver eller tredjepart kan ikke tilbakekalle betalingsoppdraget etter dette tidspunktet. Slike betalingsoppdrag er endelig oppgjort når de er belastet kontohavers Straks LOM-konto.

3.3 Direkte deltakelse i oppgjør av avregninger i Norges Bank

Kontohaver som er direkte deltaker i oppgjør av avregninger i Norges Bank, skal være SWIFT-deltaker i NBO. Norges Bank kan i særlige tilfeller gjøre unntak fra kravet etter søknad fra kontohaver. Norges Bank kan fastsette nærmere vilkår for slikt unntak.

3.4 Oppgjør i Norges Bank av betalingsoppdrag fra NICS

Kontohaver aksepterer at betalingsoppdrag fra NICS kan belastes og godskrives kontohavers kontoer i Norges Bank.

Kontohaver som er direkte deltaker i oppgjør av avregninger i Norges Bank, skal være bemannet og overvåke gjennomføringen av betalingsoppgjør fra kl. 07:00 til NBO er stengt for oppgjør av betalingsoppdrag samme oppgjørsdato.

Betalingsoppdrag som er lagt inn i NICS Real før tidspunktet for innledning av insolvensbehandling hos kontohaver, kan gjøres gjeldende etter sitt innhold. Det samme gjelder betalingsoppdrag som er lagt inn i NICS Real etter åpning av insolvensbehandlingen, men før Bits fikk eller burde hatt kunnskap om at insolvensbehandling var innledet.

Innskudd som står på kontohavers Straks LOM-konto på tidspunktet for innledning av insolvensbehandling av kontohaver, skal kunne benyttes for oppgjør samme oppgjørsdag. Det samme gjelder innskudd som godskrives den aktuelle kontohavers Straks LOM-konto som følge av betalingsoppdrag fra NICS Real etter tidspunktet for innledning av insolvensbehandlingen, men før Bits fikk eller burde hatt kunnskap om at insolvensbehandling var innledet.

Ved endring i sin deltakelse i NICS som har betydning for kontohavers deltakelse i betalingsoppgjør i NBO, skal kontohaver gi Norges Bank melding om endringen ved å benytte *Skjema for kontohold i Norges Bank*. Skjemaet skal være Norges Bank i hende senest én (1) uke før endringen settes i verk.

Fristen om én ukes varsel til Norges Bank ved endring av deltakelsen i NICS gjelder ikke i situasjoner der kontohaver raskt må skifte oppgjørsbank. I slike situasjoner har kontohaver

adgang til å benytte Norges Bank som oppgjørsbank fra det tidspunktet Norges Bank har iverksatt endringen.

3.5 Oppgjør i Norges Bank av betalingsoppdrag fra Euronext Securities Oslo

Kontohaver aksepterer at betalingsoppdrag fra Euronext Securities Oslo kan belastes og godskrives kontohavers VPO LOM-konto i Norges Bank.

Før oppgjøret av hver avregning skal kontohaver overføre innskudd til sin VPO LOM-konto innen fristene som er fastsatt i driftsmønsteret for NBO. Kontohaver disponerer ikke over innskuddet som er avsatt på VPO LOM-kontoen i de tidsrommene som er angitt i driftsmønsteret. Gjennomføringen av verdipapiroppgjøret forutsetter at hver oppgjørsdeltaker har dekning for sin betalingsposisjon i form av innskudd på sin VPO LOM-konto.

Betalingsoppdrag som er lagt inn i VPO NOK før tidspunktet for innledning av insolvensbehandling hos kontohaver, kan gjøres gjeldende etter sitt innhold. Det samme gjelder betalingsoppdrag som er lagt inn i VPO NOK etter åpning av insolvensbehandlingen, men før Euronext Securities Oslo fikk eller burde hatt kunnskap om at insolvensbehandling var innledet.

Innskudd som står på kontohavers VPO LOM-konto på tidspunktet for innledning av insolvensbehandling av kontohaver skal kunne benyttes for oppgjør samme oppgjørsdag. Det samme gjelder innskudd som godskrives kontohavers VPO LOM-konto som følge av betalingsoppdrag fra VPO NOK etter tidspunktet for innledning av insolvensbehandlingen.

3.6 Oppgjør av betalingsoppdrag – rekkefølge og prioriteringer mv.

Dersom kontohaver ikke har oppgitt oppgjørstidspunkt, skal Norges Bank gjøre opp betalingsoppdrag på kontohavers kontoer i den rekkefølgen de er mottatt.

Ved manglende dekning på NBO LOM-konto, gjelder følgende prioriteringer for oppgjør av betalingsoppdrag:

1. Renter på lån med fast løpetid (F-lån) og oppgjør av valutahandler med Norges Bank.
2. Avregninger fra NICS Netto
3. Bruttooppdrag fra kontohaver og betalingsoppdrag fra Norges Bank utenom oppgjør av valutahandler med Norges Bank.

Kontohaver kan prioritere et bruttooppdrag foran et annet bruttooppdrag i kø, men ikke prioritere et bruttooppdrag foran en avregning i kø.

Kontohaver skal ha dekning for sine betalingsoppdrag og øvrige forpliktelser innen de frister som er fastsatt i driftsmønsteret for NBO. Betalingsoppdrag som skal belastes hovedkontoen, avvises umiddelbart dersom det ikke er dekning for oppdraget.

Norges Bank kan avvise en avregning uten dekning, eller dersom operatøren for avregningssystemet ber om det. Dette gjelder selv om fristene i driftsmønsteret for NBO ikke er overskredet. Norges Bank kan gjøre opp en avregning som erstatter den avviste avregningen.

Norges Bank vil avvise en avregning eller et bruttooppdrag dersom det ikke er dekning på kontohavers LOM-konto på stengetidspunktet for den aktuelle kontoen.

Ved alvorlige driftsavvik med redusert tilgjengelighet eller kapasitet i NBO, kan bestemmelsene i første og andre avsnitt fravikes av Norges Bank. Avregninger, betalinger til CLS Bank og andre bruttooppdrag som er viktig for at betalingsoppgjørene gjennomføres, vil bli prioritert.

3.7 Rett til å belaste og godskrive kontoer

Norges Bank har rett til å belaste kontohavers kontoer på grunnlag av betalingsoppdrag som mottas i henhold til Vilkårene. Det samme gjelder krav som Norges Bank har mot kontohaver som følge av kontohavers lån i Norges Bank, kontoholdet og deltakelse i betalingsoppgjør i NBO, herunder priser og gebyrer. For innskudd på kontohavers VPO LOM-konto og Straks LOM-konto gjelder Norges Banks rett etter annet punktum bare i den utstrekning det er innskudd igjen på kontoen ved slutten av oppgjørsdagen for innledning av insolvensbehandling.

3.8 Korrigering av feilaktig registrering på en konto

Dersom Norges Bank har godskrevet kontohavers konto feilaktig, kan Norges Bank rette feilen og varsle kontohaver hvis rettingen skjer innen utløpet av den tredje oppgjørsdagen etter at feilen oppsto. Dersom rettingen skjer senere, skal Norges Bank innhente skriftlig samtykke fra kontohaver på forhånd.

Dersom Norges Bank har foretatt uriktig belastning av kontohavers konto, skal Norges Bank rette feilen uten grunnnet opphold.

4 Beredskap

4.1 Beredskapskonto

Kontohaver som ikke har oppgjørskonto, kan anmode om beredskapskonto i Norges Bank. Beredskapskontoen er inaktiv inntil den er aktivert av Norges Bank. Inaktiv beredskapskonto gir ikke adgang til å foreta innskudd, oppta lån eller delta i betalingsoppgjør.

For at Norges Bank skal aktivere beredskapskontoen, må kontohaver sende inn *Skjema for kontohold i Norges Bank*. Norges Bank vil aktivere beredskapskontoen så snart denne anmodningen er mottatt og godkjent.

Norges Bank må ha saklig grunn for å avslå kontohavers anmodning om aktivering av beredskapskonto.

En aktivert beredskapskonto gir kontohaver adgang til innskudd og lån. Kontohaver disponerer over sin beredskapskonto fra det tidspunktet kontoen er aktivert og fram til den deaktiveres eller oppgjørskonto blir etablert. Kontohaver sender betalingsoppdrag til Norges Bank med bruk av beredskapsløsning i henhold til punkt 4.3.

Senest fjorten (14) kalenderdager etter at beredskapskontoen er aktivert, skal kontohaver angi om den vil deaktivere beredskapskontoen, åpne ordinær konto eller avslutte kontoholdet. Dette gjøres ved å benytte *Skjema for kontohold i Norges Bank*.

4.2 Forsterket beredskapsløsning

Dersom Norges Bank tar i bruk forsterket beredskapsløsning, skal Norges Bank varsle kontohaver på forhånd.

På anmodning skal kontohaver oppgi saldo på sin konto i Norges Bank.

Ved bruk av den forsterkede beredskapsløsningen vil alle betalingsoppgjør, unntatt oppgjør av avregnede betalingsposisjoner fra NICS Real, bli gjennomført på én konto for hver kontohaver. Beredskapsløsningen gir ikke mulighet til å reservere innskudd til bestemte betalingsoppgjør unntatt for oppgjør av betalinger i NICS Real.

Endringer i låneadgang vil gjøres manuelt av Norges Bank og normalt kun ved forfall av pantsatte verdipapirer og ved registrering av nytt pant.

SWIFT-deltakere i NBO skal sende betalingsoppdrag til Norges Bank via SWIFT som normalt og vil motta kontoutskrifter som SWIFT-melding. SWIFT-deltakere i NBO vil ha tilgang til å overvåke gjennomføringen av sine betalingsoppdrag i et særskilt brukergrensesnitt via SWIFT WebAccess.

Kontohaver som ikke er SWIFT-deltaker i NBO, må sende betalingsoppdrag til Norges Bank ved å benytte beredskapsløsning i henhold til punkt 4.3. Slike kontohavere vil ikke ha tilgang til å overvåke gjennomføringen av sine betalingsoppdrag i den forsterkede beredskapsløsningen.

Når bruken av beredskapsløsningen er avsluttet, skal Norges Bank sende kontoutskrift til kontohaver for den perioden beredskapsløsningen har vært i bruk.

Ved bruk av den forsterkede beredskapsløsningen vil renter for lån og innskudd på oppgjørskonto kun bli belastet og/eller godskrevet konto i forbindelse med månedsskifte og når bruken av beredskapsløsningen er avsluttet og den ordinære oppgjørsløsningen er i drift igjen. Renter for lån med fast løpetid (F-lån) og innskudd med fast løpetid (F-innskudd) vil bli belastet og godskrevet som normalt.

Ved bruk av den forsterkede beredskapsløsningen skal bank som er direkte deltaker i oppgjør av avregninger i Norges Bank, være bemannet og overvåke gjennomføringen av betalingsoppgjør fra kl. 07:00 til NBO er stengt for oppgjør av betalingsoppdrag samme oppgjørsdato.

4.3 Beredskapsløsning med bruk av testnøkkel mv.

I avvikssituasjoner kan kontohaver, etter godkjenning av Norges Bank, disponere over innestående på sine kontoer ved å sende betalingsoppdrag, oppdrag for å belaste konto ved uttak av kontanter eller anmodning om frigivelse av pantsatte verdipapirer til Norges Bank med sikker e-post eller telefaks med testnøkkel eller brev undertegnet av personer med signaturfullmakt.

Oppdrag som nevnt i første avsnitt med korrekt testtall er forpliktende for kontohaver og Norges Bank. Norges Bank er forpliktet til å utføre oppdragene og belaste kontohavers konto uten ytterligere kontrolltiltak. Norges Bank vil ikke automatisk bekrefte overfor kontohaver at oppdrag er mottatt.

Norges Bank utsteder testnøkkel til kontohaver ved behov. Kontohaver plikter å oppbevare testnøkkelen på en betryggende måte, slik at den ikke kan anvendes av uvedkommende.

Dersom kontohaver sender oppdrag til Norges Bank i form av brev, må signaturer være i samsvar med fullmakter og signaturer som Norges Bank har mottatt fra kontohaver på forhånd.

Norges Bank påtar seg ikke ansvar for feil eller forsinkelser som skyldes problemer med oversendelse av oppdrag fra kontohaver til Norges Bank i henhold til dette punktet.

4.4 Beredskapsøvelser

Kontohaver skal delta i beredskapsøvelser som Norges Bank gjennomfører for NBO. Ved varslede beredskapsøvelser skal Norges Bank informere kontohaver om tidspunktet for øvelsen og andre praktiske forhold i god tid før øvelsen finner sted. Ved øvelser der det nøyaktige tidspunktet ikke skal være kjent for kontohaver, skal Norges Bank varsle i god tid med informasjon om planlagt tidsperiode for øvelsen.

5 Pant for lån

5.1 Adgang til lån

For å få adgang til lån i Norges Bank må kontohaver undertegne og sende til Norges Bank *Skjema for kontohold i Norges Bank* med utfylt punkt D *Lån i Norges Bank* og punkt E *Pantsettelseserklæring – Sikkerhet for lån i Norges Bank*.

Dersom størrelsen på kontohavers lån og påløpte renter og gebyrer overstiger låneverdien av pantet, kan Norges Bank kreve at kontohaver øker sin sikkerhetsstillelse. I slike tilfeller kan Norges Bank også benytte kontohavers ordinære innskudd i Norges Bank som sikkerhet.

5.2 Kontohavers disposisjonsrett

Aktiva som kontohaver har pantsatt som sikkerhet for lån i Norges Bank, kan ikke benyttes som pant overfor tredjepart. Kontohaver disponerer over utbetalte renter på verdipapirer som er pantsatt til fordel for Norges Bank.

Pantsatte verdipapirer kan bare frigis av Norges Bank.

5.3 Norges Banks disposisjonsrett

Norges Bank kan bare benytte pantet til dekning av de krav som er angitt i *Skjema for kontohold i Norges Bank*, punkt E. Pantet skal realiseres i overensstemmelse med bestemmelsene i punktene 5.7 – 5.9.

5.4 Avdrag, uttrekning og forfall

Utbetalinger i forbindelse med avdrag, uttrekning eller forfall av verdipapirer som er pantsatt som sikkerhet for lån i Norges Bank, inngår i Norges Banks panterett og skal godskrives den kontoen som Norges Bank bestemmer. Pantsatte verdipapirer gir ikke låneadgang oppgjørsdagen før uttrekning eller forfall.

For verdipapirer pantsatt i Euroclear Bank SA/NV eller Clearstream Banking SA skal kontohaver anmode om frigivelse av de pantsatte verdipapirene senest på oppgjørsdagen før forfallsdatoen for verdipapiret. Ved avdrag eller uttrekninger i et verdipapir (ISIN) gjelder dette tilsvarende for hele den pantsatte beholdningen av det aktuelle verdipapiret.

5.5 Pant i Euroclear Bank SA/NV eller Clearstream Banking SA

Kontohaver må anmode Norges Bank om å registrere eller frigi verdipapir som pant for lån i Euroclear Bank SA/NV eller Clearstream Banking SA innen en frist som fremgår av driftsmønsteret for NBO. Anmodninger som mottas etter fristen på en oppgjørsdato, eller anmodninger med oppgjørsdato tilbake i tid, blir automatisk avvist av Norges Bank. I slike tilfeller skal kontohaver kansellere tilsvarende instruksjoner registrert i Euroclear Bank SA/NV eller Clearstream Banking SA.

For pantsettelse eller frigivelser av verdipapirer som ikke er overført i verdipapirregisteret innen fristen nevnt i første avsnitt, skal kontohaver også varsle Norges Bank særskilt i henhold til punkt 1.8. Kontohaver må videre sørge for at slike anmodninger blir kansellert i verdipapirregisteret.

Dersom Norges Bank belastes et gebyr på grunn av forhold hos kontohaver, herunder at kontohaver har opptrådt i strid med bestemmelsene i første og andre avsnitt, vil Norges Bank belaste kontohavers konto for det aktuelle gebyret.

5.6 Mislighold og avvikling under offentlig administrasjon mv.

Innenfor rammen av disse Vilkårene og bestemmelser i *Skjema for kontohold i Norges Bank*, jf. punkt E Pantsettelseserklæring – Sikkerhet for lån i Norges Bank, har Norges Bank rett til å inndrive sine krav mot kontohaver ved å gjennomføre sluttavregning og til å tiltre og realisere hele eller deler av pantet dersom:

- a. Kontohaver misligholder sine forpliktelser overfor Norges Bank ved tilbakebetaling av lån eller betaling av renter på lån
- b. Kontohaver misligholder sine forpliktelser overfor Norges Bank til å øke sin sikkerhetsstillelse dersom summen av lån og påløpte renter overstiger låneverdien av pantet
- c. Insolvensbehandling av kontohaver er besluttet
- d. Norges Bank har besluttet å suspendere eller begrense kontohavers låneadgang etter bestemmelsene i *forskrift om adgang til lån og innskudd i Norges Bank*.

5.7 Dekning i kontohavers midler

Dersom minst ett av vilkårene i punkt 5.6 foreligger, kan Norges Bank inndrive sine krav mot kontohaver i kontohavers innskudd i Norges Bank, herunder ordinære innskudd og innskudd med fast løpetid (F-innskudd).

5.8 Lån innenfor Scandinavian Cash Pool

Bestemmelsene om ordningen med Scandinavian Cash Pool er basert på egne avtaler mellom Norges Bank og henholdsvis Danmarks Nationalbank og Sveriges riksbank.

5.8.1 Lån i Norges Bank

Norges Bank kan yte lån gjennom dagen til kontohaver mot pant i form av særskilt innskudd i Danmarks Nationalbank eller Sveriges riksbank innenfor SCP. Slikt pant kan stilles av kontohaver selv eller annen kontohaver.

Så snart Norges Bank har mottatt bekreftelse fra Danmarks Nationalbank eller Sveriges riksbank om kontohavers innskudd på særskilt pantekonto, økes kontohavers låneadgang i Norges Bank tilsvarende etter omregning og avkortning.

Lån fra Norges Bank til kontohaver mot pant i særskilt innskudd i Danmarks Nationalbank eller Sveriges riksbank innenfor SCP, skal innfris samme oppgjørsgang og innen fristen som er angitt i driftsmønsteret for NBO.

Pantet frigis når kontohaver har innfridd lånet i Norges Bank. Ved delvis innfrielse av lånet, frigis pantet tilsvarende.

Dersom kontohaver ikke innfrir lånet innen det tidspunktet som Norges Bank har fastsatt, vil Norges Bank ilegge kontohaver gebyr i henhold til gjeldende priser og gebyrer i NBO. Gebyret belastes kontohavers oppgjørskonto i Norges Bank.

5.8.2 Lån i Danmarks Nationalbank eller Sveriges riksbank

Kontohavers låneadgang i Danmarks Nationalbank eller Sveriges riksbank innenfor SCP er regulert i vilkårene for de to sentralbankenes oppgjørssystemer (henholdsvis KRONOS og RIX).

Hvis kontohaver har stilt pant i Norges Bank for lån i Danmarks Nationalbank eller Sveriges riksbank innenfor SCP, kan Norges Bank utbetale midler fra pantekontoen straks Danmarks Nationalbank eller Sveriges riksbank krever det.

Dersom kontohaver ikke innfrir sitt lån i Danmarks Nationalbank eller i Sveriges riksbank innenfor SCP, slik at kontohaver ikke får frigitt innestående på pantekontoen i Norges Bank innen de frister som gjelder for slik frigivelse, vil Norges Bank ilegge kontohaver gebyr i henhold til gjeldende priser og gebyrer i NBO. Gebyret belastes kontohavers oppgjørskonto i Norges Bank.

Norges Bank har ikke adgang til å inndrive sine krav mot kontohaver ved å avregne sine krav mot kontohavers innskudd på pantekonto i Norges Bank som er stilt som sikkerhet for lån i Danmarks Nationalbank eller Sveriges riksbank innenfor SCP.

5.9 Realisasjon av pant mv.

Dersom minst ett av vilkårene i punkt 5.6 foreligger, kan Norges Bank uten ytterligere samtykke fra kontohaver eller administrasjonsstyret eller konkursboet realisere pant registrert i verdipapirregister i Norge eller i utlandet. Det samme gjelder innskudd i Danmarks Nationalbank og i Sveriges riksbank som er pantsatt for lån i Norges Bank. Ved slik realisasjon vil Norges Bank anmode Danmarks Nationalbank og Sveriges riksbank om å utbetale pantet til Norges Bank.

For det tilfelle at eierskapet til samtlige eller deler av pantet overføres til Norges Bank, skal markedsverdien til de overførte verdipapirene motregnes i kontohavers forpliktelser. Markedsverdien skal fastsettes på kommersielle og rimelige vilkår i henhold til *lov om finansiell sikkerhetsstillelse § 8* gjennom en verdivurdering av et uavhengig autorisert meglerhus, eller en uavhengig statsautorisert revisor, som bestemt av Norges Bank. Norges Bank skal underrette kontohaver om resultatet av verdivurderingen. Verdivurderingen er bindende for både kontohaver og Norges Bank.

Norges Bank skal bare realisere pant til dekning av kravene som er nevnt i *Skjema for kontohold i Norges Bank*, jf. *punkt E Pantsettelseserklæring – Sikkerhet for lån i Norges Bank*. Norges Bank skal varsle kontohaver eller administrasjonsstyret eller konkursboet før pantet realiseres.

Verdifastsettelse, realisasjon og eventuelt sluttoppgjør mellom kontohaver og Norges Bank skal gjennomføres på kommersielt rimelige vilkår. For pantsatte innskudd i Danmarks Nationalbank eller Sveriges riksbank skal sluttoppjøret baseres på den valutakursen som oppnås hos en uavhengig megler på tidspunktet for realisasjon av pantet.

Ved undertegning av *Skjema for kontohold i Norges Bank*, og utfylt *punkt E Pantsettelseserklæring – Sikkerhet for lån i Norges Bank*, gir kontohaver Norges Bank ugjenkallelig fullmakt til å gi kontofører for verdipapirer, verdipapirregister og megler de instruksjer som er nødvendige for å realisere pantet.

5.10 Skatteplikt og skatterapportering

Kontohaver er ansvarlig for at dokumenter knyttet til skatteplikt og skatterapportering mv. blir utfylt korrekt og rapportert til rett tid. Der dette er påkrevd, må kontohaver oversende de angjeldende dokumenter til Norges Bank for undertegning og videresending til de aktuelle mottakerne.

Vedlegg 1 til Vilkårene

Definisjoner

(1. april 2024)

Definisjoner

Avregning	Beregning av netto betalingsposisjoner på grunnlag av enkeltbetalinger.
Avregningssystem	Et system for å beregne netto betalingsposisjoner
Betalingsoppdrag	Ordre om å gjøre opp en betaling, herunder en netto betalingsposisjon i en avregning.
Betalingsoppgjør	Oppgjør av et betalingsoppdrag.
Beredskapskonto	En passiv konto som ikke gir adgang til lån og innskudd i Norges Bank før den er aktivert.
Bits	Bits AS som operatør av NICS i henhold til <i>lov om betalingssystemer m.v.</i>
Bruttooppdrag	Betalingsoppdrag mellom to kontohavere i NBO.
Dekning	Tilgjengelige midler til å gjøre opp et betalingsoppdrag ved belastning av den kontoen som er angitt i betalingsoppdraget. På hovedkonto kan dekning være i form av innskudd og låneadgang, mens dekning på LOM-konto kan bare være i form av innskudd.
Driftsmønster for NBO	Faste daglige aktiviteter i oppgjørssystemet, herunder åpnings- og stengtider samt frister for betalingsoppgjør.
F-innskudd	Innskudd i Norges Bank med fast eller flytende rente og fast løpetid bestemt av Norges Bank.
F-lån	Lån fra Norges Bank med fast eller flytende rente og fast løpetid bestemt av Norges Bank.
Forsterket beredskapsløsning	Tjenesten Market Infrastructure Resiliency Service (MIRS) fra SWIFT som kan

erstatte hovedfunksjonene i NBO i en operasjonell krisesituasjon.

Hovedkonto	Konto i Norges Bank der innestående midler samles over døgnskillet.
Konto	Hovedkonto og én eller flere underkontoer (LOM-kontoer) som benyttes til betalingsoppgjør og som sentralbanken har disposisjonsrett over.
Kontohaver	Bank eller annet foretak i finansiell sektor.
LOM-konto	Liquidity Optimisation Mechanism. Underkonto til hovedkontoen som brukes til betalingsoppgjør. Følgende LOM-kontoer er regulert i Vilkårene: <ul style="list-style-type: none">- <u>VPO LOM</u> som benyttes for oppgjør av betalingsoppdrag som er avregnet i VPO NOK.- <u>CLS LOM</u> som benyttes for oppgjør av betalingsoppdrag mellom kontohaver og CLS på bakgrunn av valutahandler.- <u>Straks LOM</u> som benyttes som sikkerhet for oppgjør av betalinger mellom deltakere i NICS Real og for oppgjør i NBO av slike betalinger.- <u>NBO LOM</u> som benyttes for oppgjør av alle andre betalingsoppdrag.
NBO	Norges Banks oppgjørssystem. Norges Banks system for kontohold og betalingsoppgjør.
NBO Online	Norges Banks nettbaserte informasjons- og transaksjonssystem for kontohavers tilgang til sine kontoer i NBO.
NICS	Norwegian Interbank Clearing system. Bankenes interbanksystem for avregning

og oversendelse av betalingsoppdrag. NICS har følgende hovedfunksjoner:

- NICS Netto avregner betalinger mellom bankene og oversender netto betalingsposisjon for hver bank til oppgjørsbank. I Norges Bank gjøres betalingsposisjonene opp på hver banks NBO LOM-konto.
- NICS Brutto oversender betalingsoppdrag enkeltvis til Norges Bank for oppgjør på hver banks NBO LOM-konto.
- NICS Real avregner straksbetalinger mellom bankene og oversender netto betalingsposisjon for hver bank til oppgjørsbank. I Norges Bank gjøres betalingsposisjonene opp på hver banks Straks LOM-konto.

Operatør	Institusjon som er ansvarlig for driften av et avregnings- eller oppgjørssystem.
Oppgjør	Endelig overføring av penger mellom kontoer i Norges Bank
Oppgjørsbank	Bank som gjør opp betalingsoppdrag med endelig virkning for annen bank.
Oppgjørsdag	Virkedag, jf. <i>lov om betalingsystemer m.v. § 4-2, tredje ledd</i> . Fra den dato og det tidspunkt NBO stenges for oppgjør en oppgjørsdato til det tidspunkt NBO stenges for oppgjør neste oppgjørsdato.
Oppgjørsdato	Hver av ukedagene fra og med mandag til og med fredag, med unntak av helligdager, offentlige høytidsdager og julaften. For hvert år kunngjøres oppgjørsdatoene på Norges Banks internettside.
Oppgjørskonto	Hovedkonto og én eller flere underkontoer (LOM-kontoer) i NBO som benyttes til oppgjør av betalingsoppdrag og som kontohaver har rett til å disponere over.

Pant	Aktiva som kontohaver har stilt som sikkerhet for lån i Norges Bank samt eget eller annen kontohavers lån innenfor ordningen med SCP.
Realisasjon	Å selge eller overta eierskapet til pantsatte verdipapirer og å tiltre innskudd på pantekonto innenfor ordningen med SCP.
Reallikviditet	Midler som er tilgjengelig for en kontohaver i NICS Real til gjennomføring av straksbetalinger.
Scandinavian Cash Pool (SCP)	Ordningen som innebærer at Danmarks Nationalbank, Sveriges riksbank og Norges Bank yter lån til en kontohaver mot sikkerhet i kontohaverens eller annen kontohavers innskudd på pantekonto i en av de to andre sentralbankene.
SWIFT-deltaker i NBO	Kontohaver som deltar i den lukkede brukergruppen for NBO i SWIFT, og som både kan sende og motta SWIFT-meldinger som gjelder betalinger som gjøres opp i NBO.
Testnøkkel	En tallkode utstedt av Norges Bank til bruk for å verifisere oppdrag fra kontohaver til Norges Bank i beredskapssituasjoner.
Verdipapiroppgjør	Oppgjør av pengeposisjoner i avregninger fra Euronext Securities Oslo.
VPO NOK	Euronext Securities Oslo's verdipapir-oppgjørssystem for avregning og oppgjør av handler i finansielle instrumenter i norske kroner (NOK).

Vedlegg 2 til Vilkårene

Adgang til Norges Banks innskudds- og låneordninger

(1. april 2024)

Adgang til Norges Banks innskudds- og låneordninger

Referanse: Punkt 2.3 i Vilkårene

Med hjemmel i *sentralbankloven* og *forskrift om adgang til lån og innskudd i Norges Bank*, jf. punkt 1.2 i Vilkårene, har Norges Bank fastsatt følgende hovedregler for adgangen til innskudd og lån for banker og andre foretak i finansiell sektor som kan få konto i Norges Bank:

1 Banker

Bank eller norsk filial av utenlandsk bank som etter søknad er klassifisert av Norges Bank som pengepolitisk motpart, har adgang til konto i Norges Bank og samtlige av Norges Banks innskudds- og låneordninger etter nærmere vilkår fastsatt med hjemmel i *forskrift om adgang til lån og innskudd i Norges Bank*.

Bank etablert i annen stat i EØS med grensekryssende virksomhet i Norge, kan få adgang til innskudd og lån gjennom dagen, men ikke over døgnskillet. Eventuelle innskudd over døgnskillet forrentes med styringsrenten minus ti (10) prosentenheter p.a. Eventuelle lån over døgnskillet forrentes med rentesatsen for døgnlån (D-lån) pluss ti (10) prosentenheter p.a. Gjentakende døgninnskudd eller døgnlån anses som vesentlig mislighold av vilkårene og kan medføre suspensjon eller oppsigelse av kontoholdet, jf. punkt 2.2 i Vilkårene.

2 Sentrale motparter

Sentral motpart kan ha ubegrenset innskudd gjennom dagen og innskudd over døgnskillet på inntil 300 millioner kroner. Rentesatsen på innskudd er null (0) prosent dersom styringsrenten er én (1) prosent eller høyere. Dersom styringsrenten er lavere enn én (1) prosent, er innskuddsrenten lik styringsrenten minus ett (1) prosentpoeng p.a. Eventuelle innskudd over døgnskillet utover kvoten på 300 millioner kroner forrentes med styringsrenten minus ti (10) prosentpoeng p.a.

Sentral motpart kan ha ubegrenset lån gjennom dagen mot sikkerhetsstillelse, men ikke over døgnskillet. Eventuelle lån over døgnskillet forrentes med rentesatsen på døgnlån (D-lån) pluss ti (10) prosentpoeng p.a.

Sentral motpart har ikke adgang til Norges Banks markedsoperasjoner.

3 Verdipapirsentraler

Verdipapirsentral etablert i EØS kan få adgang til innskudd gjennom dagen, men ikke over døgnskillet. Eventuelle innskudd over døgnskillet forrentes med styringsrenten minus ti (10) prosentpoeng p.a. Gjentakende innskudd over døgnskillet anses som vesentlig mislighold av vilkårene og kan medføre suspensjon eller oppsigelse av kontoholdet, jf. punkt 2.2 i Vilkårene.

Verdipapirsentral har ikke adgang til lån i Norges Bank eller til Norges Banks markedsoperasjoner.